

Project 'Omhoog met het Veen' moet dat tegengaan. FOTO PATRICK POST

de Universiteit van Greifswald met een heel andere toepassing van veenmos: als landbouwgewas. "Die acht centimeter veengroei die hier in het IJperveld is gerealiseerd is echt een goed resultaat", zegt hij als ervaringsdeskundige.

"Wij telen veenmos als hernieuwbare grondstof voor potgrond. Nu worden er nog miljoenen kubieke meters oud hoogveen in oostelijk Europa afgegraven, om voor een aanzienlijk deel in Nederlandse potgrond te worden verwerkt. Dat is niet alleen een enorm verlies van natuur. Het brengt ook heel veel koolstof, dat veilig in de bodem lag opgeslagen, terug in de atmosfeer. Door op voormalig grasland veenmos als gewas te telen voorkom je dat verlies van natuur. Dankzij de hoge waterstand op de veenmosakkers voorkom je ook de afbraak van planten met de bijbehorende uitstoot van CO₂. Tegelijk leg je zelfs atmosferisch CO₂ vast. En het mooie is, het komt ook economisch goed uit.

Potgrond

"Door dit gewas aan de potgrondindustrie te verkopen, kunnen we concurreren met inkomsten van conventionele landbouw, en dan zonder subsidies van de Europese Unie. Sterker nog, de EU-regels zitten ons op dit moment alleen maar dwars. Nu verliest een boer zijn recht op subsidie als hij omschakelt naar een natte teelt, zoals veenmos, omdat dat niet officieel te boek staat als landbouwgewas. Bo-

'Het grootste verschil tussen het grasland en deze veenmospercelen bleek de uitstoot van CO₂'

vendien moet je de natte percelen elders compenseren met nieuw grasland. De regels zijn dus duidelijk nog niet ingesteld op deze enorme opwaardering van gedraineerde veenweidegebieden."

Bij het begin van het project bestond de vrees dat het veranderen van droog grasland in een drijfmat veenmoeras weleens een ongewenste bijwerking zou kunnen hebben. Zou het niet een bron van methaan kunnen worden? Daarmee zou het paard achter de wagen worden gespannen, want methaan is een veel sterker broeikasgas dan CO₂. Maar die vrees is niet uitgekomen, weet promovenda Eva van den Elzen van de Radboud Universiteit in Nijmegen nu. Met een soort grote kaasstolpen op verschillende delen van de veenmospercelen en ook op graslanden in de directe omgeving,

hield zij precies bij hoeveel van welke gassen er uit de bodem kwamen.

"Het grootste verschil tussen het grasland en deze veenmospercelen bleek de uitstoot van CO₂", zegt Van den Elzen. "Doordat in het droge weiland de oude veenbodem flink oxideert, zagen we daar grote hoeveelheden CO₂ de lucht in gaan, terwijl er uit de veenmospercelen maar heel weinig vrijkwam. De verschillen in methaanuitstoot waren maar minimaal. Uitgedrukt in eenheden CO₂ bespaarde ons proefveldje van vier hectare in de loop van het experiment al met al een uitstoot van tweehonderd ton CO₂. Dat is vergelijkbaar met een personenauto die 28 rondjes rond de aarde rijdt."

Oppervlaktewater

"De achilleshiel van dit project zit in het water", denkt onderzoeker Van de Riet. "Nu konden we het oplossen met behulp van een beken vol schoon regenwater. Maar als we grote gebieden in Waterland op deze manier willen ontwikkelen, dan zal er echt wat aan de kwaliteit van het oppervlaktewater moeten gebeuren."

Onderweg terug naar het droge, houten pad tussen de veldjes wijst Van de Riet nog op een paar minuscule bruine paddenstoeltjes. "Veenmosklokjes", weet hij. "Een van de vier Rode Lijst-soorten die hier binnen de kortste keren tussen het mos groeiden."

CULTUUR
KUNST, MUZIEK, THEATER, EXPOSITIES, MUSEA

NACHT VAN DE GESCHIEDENIS
ZATERDAG
28 OKTOBER

BOEK NU!
RUKSMUSEUM.NL/NACHT

HILDO KROP
MUSEUM
STEENWIJK

Tentoonstelling
Hildo Krop Ontwerpen, schetsen
en afgietsels van gips

WWW.HILDO KROP.NL

Nederlands
Kamerorkest

Beethoven
Pianoconcert
oorspronkelijk vioolconcert

vr 27 oktober
TAQA Theater De Vest

ma 30 oktober
Het Concertgebouw

wo 1 november
Philharmonie Haarlem

6

Programma en tickets
www.orkest.nl

VROEG DROOG
DE BEGINTIJDEN VAN
DROOGDESIGN

CENTRAAL
MUSEUM
UTRECHT

22 SEPT -
3 DEC 2017

mondri an to
dutch design

BYE BYE DE STIJL

16 DECEMBER 2017
T/M 4 MAART 2018

CENTRAAL
MUSEUM
UTRECHT

BEL VOOR ADVERTENTIE -
MOGELIJKHEDEN 088-572 2890.